

...Awgrymiadau ar gyfer ysgrifennu

Mae'r trawsgrifiad canlynol yn seiliedig ar ddeunydd yn 'Write it Right' gan John Peck a Martin Coyle.

Y gyfrinach i ysgrifennu brawddeg wych yw ei gadw'n syml. Mae llawer o bobl yn dychmygu bod awduron da yn defnyddio geiriau mewn ffordd gymhleth, ond mae triciau'r fasnach yn golygu gwneud darllen yn hawdd i'w ysgrifennu. Mae'r awduron gorau yn dechrau paragraffau yn sydyn. Mae'n syniad da dechrau'ch darn o ysgrifennu gyda brawddeg syml, un datganiad i bwysleisio sylwedd yr hyn yr ydych yn ceisio ei ddweud. Os gallwch chi feddwl am gynnig ysgogol neu anarferol, bydd yn crafangu sylw'r darlennydd i agor eich darn gyda'r syniad hwn. Dylech bob amser ddechrau'ch dedfryd gyda'i bwnc i wneud yr effaith fwyaf ar eich darlennydd.

Ystyriwch y ddwy enghraifft hyn:

'Mae agwedd ddyfal geidwadol bob amser wedi bod yn nodweddiadol o'r Blaid Lafur.'

'Mae'r blaid Lafur bob amser wedi bod yn geidwadol iawn.'

Gall llawer o fyfyrwyr ddewis y frawddeg gyntaf yn meddwl ei fod yn swnio'n fwy aeddfed, ond mae ei strwythur yn ôl i'r blaen. Mae'r ail frawddeg yn gwneud ei bwynt yn llawer cyflymach ac yn gryno. Efallai y byddwch am i amrywio dechrau eich brawddegau gyda chymal agoriadol, ond siarad yn gyffredinol, gallwch chi roi eich pwnc yn gyntaf trwy gydol eich paragraff.

Gall cadw eich brawddeg heb ei ailgydio fod yn hunllef, yn enwedig os yw'ch meddwl yn cael ei fwrw yn y lle cyntaf. Ceisiwch rannu eich meddyliau i mewn i 'gapsiwlau' ar wahân o syniadau sengl, gan gyfyngu eich hun i un capsiwl syniad am bob brawddeg. Pan fydd eich brawddeg yn rhy hir, mae'n synhwyrol ei dorri i mewn i fwy o frawddegau gyda llai o gymalau. Ni ddylai unrhyw frawddeg gynnwys mwy na thri chymal, gan fod y tu allan yn tynnu sylw'r darlennydd o'r pwynt gwreiddiol. Brawddegau cymal sengl yw'r rhai mwyaf effeithiol wrth ganolbwyntio sylw.

Gallech ei ystyried yn annheg ar eich darlennydd os oes rhaid iddo / iddi chwilio am ystyr yn eich ysgrifennu. Bydd cyfathrebu gyda'r darlennydd ar ei orau os nad yw eich arddull yn cael ei ddiffygio gan strwythur cymhleth a geirfa. Mae rheol agosrwydd sy'n cynghori awduron i gadw pob cymal wrth ymyl y pwnc y mae'n cyfeirio ato.

Ystyriwch y frawddeg ddryslyd hon: 'Mae beiciau cyflym yn obsesiwn i lawer o ddynion, rhai â chyflymder sy'n fwy na dwy gant o filltiroedd yr awr.'

Efallai eich bod yn cael maddeuant am ofyn a yw'r beiciau hyn yn rasio'n gyflym neu gall y dynion redeg ar gyflymder uwch-ddynol.

© John Peck and Martin Coyle (2005), *Write it Right*
Palgrave Macmillan Ltd.

...Awgrymiadau ar gyfer ysgrifennu

Gwneir y frawddeg yn gliriach trwy symud y cymal wrth ymyl ei bwnc, y beiciau. 'Mae beiciau cyflym, rhai sydd â chyflymder sy'n fwy na dwy gant o filltiroedd yr awr, yn obsesiwn o lawer o ddynton.'

Bydd y mwyafrif o ddarllenwyr yn dyfalu beth mae awdur y frawddeg gyntaf yn ceisio ei ddweud, ond mae eglurder yr ail frawddeg yn golygu na fydd yn rhaid i'r darlennydd alw'r farn hon.

Efallai y bydd yn ymddangos ychydig yn gynhwysfawr, ond gall adolygu eich gwaith trwy ddarllen yn uchel helpu i nodi'r ardaloedd gwlanaf. Mae hyn yn gweithio orau os byddwch chi'n perfformio eich darllen mewn ffordd theatrig, gan atal y cwmau a diwedd y brawddegau. Os ydych chi'n rhedeg allan o anadl yn ystod dedfryd, mae'n debyg y bydd hi'n rhy hir. Fe ddylech chi allu trosi eich ysgrifen i araith fel hyn - Os yw'n swnio'n rhy chwyddedig ac astrus, efallai y gallech ail-weithio'r rhannau hyn nes eu bod yn swnio'n hylif.

Gall dorri'n ôl nifer y geiriau yn eich brawddeg hefyd ei gwneud yn fwy clir. Meddyliwch am werth pob gair yn y frawddeg hon: 'Dylid gwerthfawrogi nad yw Charles Dickens mewn gwirionedd yn Llundain yn ôl geni.'

Ar ôl dileu'r dechrau a'r gair 'mewn gwirionedd', mae'r un wybodaeth yn cael ei gyfleu gan y frawddeg fyrrach: 'Nid oedd Charles Dickens yn Llundain yn ôl geni.'

Cofiwch y dylai geiriau ennill eu cadw, felly gwnewch yn siŵr fod pwrpas gan bob un. Dylai hyn wneud eich ysgrifennu'n llymach ac yn haws i ddarllen. Mae'n annhebygol y bydd eich darlennydd yn cael ei dwyllo gan y syniad bod geiriau hir yn eich gwneud yn swnio'n glyfar. Gall torri brawddeg gyda gormod o eiriau cymhleth atal ei hystyr rhag cael ei ddeall o gwbl. Mae gair byr bob amser yn well i un hir. Pam ddylai unrhyw un ddewis y gair 'gwallus' dros y gair 'anghywir' mewn traethawd? Fel arfer mae ysgrifenydd sy'n cyflogi geiriau mwy aneglur yn ceisio swnio'n drawiadol, ond gallant ymddangos yn frawychus. Mae geiriau uniongyrchol yn eich galluogi i reoli'r hyn rydych chi'n ei ddweud, ac nid ydynt o reidrwydd yn fabanod, ond y rhai mwyaf priodol ar gyfer y swydd.

Pan ddarllenwch eich ysgrifennu yn uchel, byddwch yn sylwi bod y straen allweddol yn dod ar ddiwedd eich brawddeg. Felly, mae'n fwyaf effeithiol dod i ben â gair byr a chadarn i sicrhau eich pwynt. Ceisiwch wrthsefyll yr ysgogiad i fynd ymlaen ac ymlaen ar ddiwedd eich brawddeg trwy fynd allan i gymalau cymwys. Efallai y byddai'n werth ail-leoli'r cymal hyd at ddechrau'r frawddeg neu ei golli yn gyfan gwbl os teimlwch nad yw'n ychwanegu ychydig at ei hystyr.

Awgrymiadau ar gyfer Ysgrifennu

Efallai mai'ch brawddegau gyda gramadeg perffaith yn y byd, ond yn dal i achosi eich ysgrifennu i swnio'n anghywir os ydych wedi camddefnyddio ei dôn. Mae arddull gyd-destunol, sy'n defnyddio geiriau sathredig ac ebychiadau, yn dôn anhygoel annhebygol ar gyfer traethawd. Fodd bynnag, gall arddull fod yr un modd gloncian os eich geirfa yn rhy ffurfiol neu'n uchelgeisiol ar gyfer ei gyd-destun. Mae'n llawer mwy trawiadol i wneud pwyntiau cymhleth gan ddefnyddio iaith syml a gramadeg.

Er bod y ffyrdd hyn o drefnu eich meddyliau i mewn i ysgrifennu yn syml, os na fyddwch yn ei gael yn iawn y tro cyntaf, yna gweithiwch ar eich darn. Mae'n aml yn y Ddeddf o jyglo a thacluso sy'n wirionedd yn gweddnwidd ysgrifenedig. Gan ddechrau gyda'r pwnc, mae defnyddio geiriau uniongyrchol a chadw brawddegau yn fyr yw'r ffordd fwyaf cymhellon o ysgrifennu. Yr awdur hyderus yw rhywun sy'n cofio pa mor syml y gall y triciau hyn fod. Gobeithiwn y bydd y cyflwyniad sylfaenol hwn i ysgrifennu technegau wedi bod yn ddefnyddiol.

Cofiwch:

- Cadwch yn syml
- Rhowch y pwnc yn gyntaf trwy gydol eich paragraff
- Dylai geiriau ennill eu cadw
- Darllenwch eich gwaith yn uchel i brofi brawddegau
- Gofynnwch i rywun arall ddarllen dros eich gwaith

